

130 let

*Sboru dobrovolných hasičů
v Novém Městě na Moravě*

1879–2009

130 let

*Sboru dobrovolných hasičů
v Novém Městě na Moravě*

1879–2009

Život je to nejcennější

V každém člověku zatrne v okamžiku, když slyší sirénu či signál jedoucího hasičského auta. V tu chvíli je to jasné. Děje se něco velmi vážného. Zpravidla je ohroženo to nejcennější, co máme. Život.

Hasiči, požárníci, řekněme jim jakkoliv, vždy byli, jsou a budou připraveni nasadit vlastní životy pro záchranu druhého, pro záchranu majetků, jsou připraveni nezištně pomáhat nám všem.

Sbory dobrovolných hasičů, poloprofesionální i profesionální jednotky jsou nezbytnou a velmi důležitou součástí života celé společnosti. Hýčkají si svoji techniku, jsou pyšní na své výkony i stejnokroje. Jsou výjimečnou komunitou, pro něž je signál k výjezdu vždy prioritou číslo jedna. A není výjimkou, že v místě neštěstí jsou první složkou integrovaného záchranného systému.

Právem jim patří velký dík a uznání.

Zdeňka Marková
starostka Nového Města na Moravě

Nové Město na Moravě

Samotné město, Nové Město na Moravě, se nachází na jihovýchodní hranici CHKO Žďárské vrchy ve výšce 600 m n. m.

Téměř žádné městečko či vesnice přesně nezná rok svého založení. První písemná zpráva o městě je z roku 1267. Tehdy nesla osada založená Bočkem z Obřan název Bočkonov. Až v latinské listině českého krále Václava II. z r. 1293 je poprvé uvedeno *Nouam Civitatem*, tedy Nové Město.

Po smrti Bočkova vnuka Smila z Obřan r. 1312 vymírá vlastní větev rodu po meči. Jeho majetek a pravomoc přechází na Jindřicha z Lipé. Dalšími významnými vlastníky byli páni z Pernštejna, Vilém Dubský z Třebomyslic, Dietrichštejnové, Kratzerové a nadační ústav šlechtičen *Mariánská škola* v Brně.

Ústav šlechtičen zůstává novoměstskou vrchností až do r. 1850 a více či méně prosperuje jako malé poddanské, řemeslnické a zemědělské městečko. Panství je spravováno ze zámku v Novém Městě. Narůstání sporů města o omezování starých výsad vede k odvolání hejtmana Kotka. K uklidnění dochází po nástupu nového správce Kadovských hutí Karla Homoláče r. 1730.

Zásadní změnu do života města i celé společnosti přinesl až revoluční rok 1848. Především bylo zrušeno poddanství a došlo k novému uspořádání státní správy a obecní či městské samosprávy. Nové Město se stalo samostatnou politickou obcí se všemi právy a povinnostmi dle nové platné Ústavy. Začaly se psát jeho moderní dějiny.

V rámci této reorganizace vzniká Jihlavský kraj a nový politický a soudní okres se sídlem v Novém Městě. Ve městě samotném je zvoleno městské zastupitelstvo v čele se starostou.

Roku 1905 byla uvedena do provozu železniční trať Tišnov – Nové Město – Žďár nad Sázavou. Rok poté je úřední název železniční stanice Nového Města rozhodnutím ředitelství státních drah v Praze změněn na Nové Město na Moravě. Jelikož tento název v praxi ihned převzaly všechny orgány státní správy, byla povolena změna úředního názvu města z Nového Města (německy Neustadt) na Nové Město na Moravě (něm. Neustadt in Mähren).

Novoměstský okres zaniká dnem 1. 1. 1949, kdy bylo jeho sídlo přesunuto do Žďáru nad Sázavou. Přestože město ztratilo uvedený statut střediska okresu, pokračuje jeho rozvoj i další nová výstavba. Vznikají nové závody jako Chirana (dnes Medin), Sport (Sporten) a další. Město se stává střediskem uranového průmyslu.

Novodobé dějiny města jsou především spojovány s běžeckým lyžováním. V roce 1934 zde byla založena tradice závodu *Zlatá lyže*, na kterou v současnosti

navazují dílčí závody FIS a to například Světový pohár, Orientační závody, Mistrovství ČR.

V letech 1960–1980 se staly součástí městské správy místní části, ve kterých k 1. 1. 2009 žije uvedený počet obyvatel, Hlinné (180), Jiříkovice (235), Maršovice (251), Olešná (247), Petrovice (213), Pohledec (489), Rokytno (209), Slavkovice (433) a Studnice (28). V Novém Městě na Moravě žije 8290 a v celém správním obvodu 10 575 obyvatel

Historie hašení požárů

V dávné historii nebylo hasičských sborů. Hašení vodou pomocí džberů či jiných nádob bylo zdlouhavé a většinou vše lehlo popelem. Důvodem byla i velká vzdálenost od zdrojů vody. Dřevěné domy mívaly místo komínů pouze díru ve střeše. S výstavbou zděných komínů se začalo až počátkem 17. století. Nechuť novoměstských měšťanů k postavení zděného komína alespoň u pivovaru, který byl příčinou zhoubného požáru městečka, řešil Jan z Pernštejna listinou z roku 1547: „*Každý, kdo má pivovar, musí do sv. Jana roku příštího komín postavit, jinak platí pokutu 5 kop grošů... do té doby budou nadále platit 4 groše za jednu várku... po postavení komínů mohou žádat nové rozhodnutí... Pro nebezpečnost ohně a přístupu k hašení zakazují pod pokutou 1 kopy grošů vozit k pivovarům více dřeva, než je potřeba na jednu várku... zásoby dřeva se musí skládat před městečkem*“.

Z roku 1655 pochází jedna ze zmínek o stříkačce, která měla „*hnáti silný proud vody asi 30 m dlouhý, jež měla boty ležaté a upevněna byla na saních*“. K její obsluze (Hautsch – doposud uchována v muzeu ve Štrasburku) bylo zapotřebí 38 hasičů. V r. 1664 se v Paříži objevují zmínky o stříkačce, která „*má sice jednu botu, ale již má větrník udržující nepřetržitý proud vody*“. Hadice byly zhotoveny z kůže nebo kovové trubky, což při manipulaci s nimi přinášelo velké potíže.

Ke zlomu došlo v roce 1719, kdy v Lipsku sestrojil stříkačku Jakub Leopold z Planic. Tato stříkačka se udržela až do r. 1850 i na našem území ve městech a na větších panstvích. K tomu přispěl vynález výmarského pláteníka Exka, který roku 1720 ušil první lehké a ohebné konopné hadice z plátna. Tyto sestavy byly úspěšně použity např. v roce 1731 při hašení požáru katedrály v Berlíně, za použití dalšího vynálezu, a to *konopných proudnic opatřených kovovým zakončením*. Postupně docházelo k dalšímu zdokonalování hasicí techniky, zejména hadic. Přesto trvalo téměř 100 let, než v r. 1822 bratři Burbachové z Hørselgatu poprvé utkali na tkalcovském stavu konopné hadice. Problémem byl velký průsak vody, odstraněný v roce 1860 jejich výrobou na mechanických strojních stavech

v textilkách. Od této doby jsou hadice vyráběny za použití moderních technologií z bavlny, čínské trávy, či dalších špičkových textilií. Ve spojení s praktickým kováním, gumou atd., již neobtnají a tím neprosakují, mají vysokou pevnost a zejména jsou lehce manipulovatelné.

K zásadnímu zvratu v otázce požárovosti došlo za panování císaře Josefa II. (1780–1790) vydáním mnoha patentů a nařízení řešících danou hroživou situaci v zemi. Navázal jimi na *Ohňový patent* Marie Terezie vydaný r. 1751. U domů musely být alespoň bečky s vodou a obyvatelstvo bylo při požáru uvědomováno *šturmováním*, zvoněním na jednu stranu zvonu, či troubením ponocného. V roce 1785 císař vydává komplexní zákon – *Řád o požární ochraně*, vycházející z dosavadních praktických zkušeností. Tento řád platil na našem území, s minimálními úpravami až do r. 1954, tedy téměř 160 let. V roce 1787 nařídil císař krajským úřadům zhotovení seznamů dřevěných komínů v domech. Při této prověrce bylo zjištěno, že $\frac{1}{3}$ domů má komín dřevěný a $\frac{2}{3}$ nemají komín žádný, pouze díru ve střeše či štítu nad kamny nebo ohništěm. Proto i z tohoto důvodu císař dále v roce 1787 vydal *Řád k hašení ohně pro veřejnou krajinu na Moravě a ve Slezsku a Řád proti ohni pro zemská města a městyse*.

Zkušenost novoměstských radních při zdolávání požárů vedla k postupnému zajišťování techniky i zdrojů vody. Žďárská a Bobrovská ulice měly dostatek vody v rybníce Kazimírovi. Problémy měly domy na náměstí, Nové domy i Malá ulice. Od starodávna zde byly dva malé rybníky a to na Husím rynku (Komenského nám.) a u Malého Karla (počátek Malé ul.). Zásobu vody poskytovaly i městské kašny na náměstí Palackého a u zámku, o nichž pocházejí zmínky po roce 1600.

K zásadnímu řešení problému se zásobováním Nového Města vodou bylo přistoupeno v roce 1931 výstavbou nového vodovodu z katastrálního území Studnic, Rokytna a Pohledce. Z jednotlivých pramenišť byla voda svedena do hlavní sběrné jímky, z které byla samospádem vedena potrubím o délce 3405 m do vodojemu. Z vodojemu na Holubce o obsahu 2000 hl vody bylo položeno zásobovací potrubí do jednotlivých čtvrtí města. K definitivnímu dořešení otázky zásobování města vodou došlo v polovině minulého století připojením na přivaděč z Vířské přehrady a celkovou rekonstrukcí původního vodovodu z roku 1931.

Během velkého požáru v roce 1620 shořelo téměř celé město. Požár založili při rabování města kozáci polského krále Zikmunda, bojující po boku Ferdinanda II. v bitvě na Bílé hoře a vracející se přes Moravu domů. Snad nejlépe daný stav popsal opat Žďárského kláštera Otto Steinbach z Kranichštejna: „*Strachem a hladem zmoření lidé vraceli se po míru vestfálském opět do spustošených měst a dědin, stavěli znovu vypálené domy a stavení hospodářská a počali opět obdělávat s velkou bídou svá pole, zapřahajíce se sami často místo uloupených volů nebo koní do pluhů a vozů*“.

Po celý zbytek 17. století postihovaly město jen požáry drobnější, jejichž původcem byl často zejména blesk. Klidný rozvoj města byl narušen v roce 1723 požárem domu primátora Jana Libora Horálka. Požár kvůli velkému větru zachvátil v průběhu čtyř hodin celkem 48 domů, radnici, pivovar, kostel a další městské stavby. Síla požáru roztavila i kostelní zvony. Po požáru nastala nebývalá drahota. Na obnově města se podíleli řemeslníci ze širokého okolí a i přes odpor vrchnosti byly vykáceny téměř celé obecní lesy Ochoza a Michovy.

Ještě se město nevzpamatovalo z předchozí katastrofy a v roce 1801 vypukl požár v panské palírně Pinkase Šoustala, který „šel snad na půdu s fajfkou, ze které mu vypadl uhlík do sena“. Hořící šindele ze střech roznášel vítr po okolních domech a během několika hodin zůstalo ve městě nepoškozeno pouze několik domků. Na pomoc přijel i žďárský ředitel panství Ulrich s tamější stříkačkou. Podařilo se mu zachránit vnitřek kostela, ne však věž, ve které se opět žářem roztavily zvony. Obyvatelstvo se usadilo po okolních vesnicích. Na novou výstavbu domů opět padají celé obecní lesy. Městská rada se ihned obrací na krajský úřad o zbavení povinnosti vydržování vojenské posádky a dále s prosbou o pomoc na okolní města, vrchnosti, vesnice, cechy, farní úřady i soukromé osoby. Novoměstská vrchnost poskytla dar ve výši 2500 zl. a 150 měric žita. Přicházející dary jsou postupně rozdělovány poškozeným občanům. Celková škoda byla odhadnuta na 300 000 zlatých tehdejší měny. Byl to největší požár v celé dosavadní historii města.

V roce 1802 si novoměstská vrchnost za zničenou stříkačku při výše uvedeném požáru pořídila novou. V r. 1819 ji dala opravit u brněnského Stechera a zároveň zakoupila modernější od firmy Fricke ve Vídni.

Městská rada byla poučena požáry a u zvonáře a litce Karla Stechera objednala za 1450 zlatých v roce 1818 první stříkačku. V roce 1823 rada zakoupila vůz se sudem na dovoz vody k uvedené stříkačce za 128 zlatých. Obě stříkačky, obecní i panská, byly s úspěchem použity již v r. 1826 při požáru na Nových domech. Rok poté bylo vybráno dvacet *vartýřů* z řad občanů, kteří pomáhali ponocnému při ochraně města před požáry. Dle *Hlavní knihy o stavu požárních rekvizit* založené r. 1843 vlastnilo město jeden vozový a dva přenosné stříkače, vůz se sudem na vození vody, 28 košů na hašení a další různé žebříky, trhací háky a lucerny.

Požáry založené úmyslně r. 1853 prokázaly nedostatek kvalitních stříkaček, který se městská rada rozhodla po dohodě s majiteli panství řešit nákupem dalších strojů. V Kronice Kunstmüllerově čteme: „*Proto Novoměstští koupí novéj stříkač... za utržený peníze z prodeje k tomuto účelu pokáceného lesa... za 2 sáhy 3 zlatý. V dědinách se platilo taky na stříkač druhéj, kterej má bejt v Německým. Oba stroje byly dovezeny 7. 3. 1853 do k tomu vystavených kůlen r. 1852 a budou používaný k okresním potřebám... Dělaný budou v Holomouci, budou košťovat jeden 400 zl....*“. Ještě toho roku město koupilo další stříkačku za 800 zlatých. Doplněná technika byla použita již v srpnu, při požáru šesti domů na Žďárské ulici.

V roce 1868 byl přijat Říšský zákon č. 44 a následným nařízením jsou okresní hejtmanství pověřena „*řádným a poctivým*“ dohledem nad všemi organizacemi a spolky, včetně hasičských.

První, ryze český hasičský sbor na Moravě byl založen 8. 6. 1871 Titem Krškou ve Velkém Meziříčí. Na 1. sjezdu českého hasičstva v roce 1874 v Brně bylo přítomno 5 organizací a přes 200 obecních zástupců z Moravy včetně zástupců z Nového Města.

Velký požár vypukl v roce 1890 v domě čp. 34, při kterém oheň zničil celé obytné a hospodářské stavení. Okolní domy byly zachráněny. Za třeskutého mrazu však omrzla větší část mužstva, popraskaly hadice a stroje byly značně poškozeny.

K největšímu požáru však došlo v roce 1899, kdy vyhořela tírna lnu Karla Gregora čp. 327, zvaná Korsika. Při tomto ohni zahynuly dělnice Anna Ondráčková z Maršovic a Anna Zajičková z Petrovic.

Založení hasičského sboru v Novém Městě na Moravě

Po vydání nového Požárního řádu v r. 1873 městská rada rozhodla o založení vlastní *požárové policie*. Po výcviku měla obsluhovat kromě městské, i veškerou techniku novoměstského velkostatku. Lze říci, že to měla být první snaha o založení skutečného hasičského sboru v Novém Městě.

Teprve až tragický požár 13. 6. 1879 na Žďárské ulici, kterému padlo za obětí nejen 15 domů s přílehlými hospodářskými budovami, ale měl i 4 ztráty na životech, se stal rozhodujícím podnětem k založení Sboru dobrovolných hasičů v Novém Městě. Podnět podal starosta města Josef Jelínek. Společně s ním pak dlouholetý radní Jan Šír, radní Jan Zelený, soudní adjunkt Alois Trčka, ředitel velkostatku Petr Vodička a zvláště pak JUDr. Valerián Kalláb, od r. 1875 advokát v Novém Městě, který jako zkušený právník zajímající se o hasičstvo vypracoval *Stanovy sboru dobrovolných hasičů v Novém Městě*. Městská rada tyto stanovy dne 20. 7. 1879 schválila.

Dne 27. 8. 1879 se konalo první zasedání výboru. Velitelem hasičského sboru byl zvolen JUDr. Valerián Kalláb, jeho náměstkem Alois Trčka, jednatelem Josef Svítíl, pokladníkem Jan Zelený, členy Karel Gregor a Josef Jelínek. Za Městskou radu byli do výboru zvoleni František Jelínek a Jan Šír. Veškerá činnost výboru byla zaměřena na získání občanů pro zajištění činnosti sboru, což se podařilo. Již v září 1879 měl sbor 116 činných a 21 přispívajících členů.

Městská rada sboru předala do užívání veškerou techniku, kterou měla k dispozici (tři stříkače, dvoukolový vůz na žebříky, trhací háky, tři páry lejty a jednu dvoukolovou na převážení vody, asi 150 plátěných košů na nošení vody, navijáky na téměř 200 m hadic). Kromě toho měl sbor propůjčený stříkač z nadačního velkostatku.

Výcvik členů probíhal pod vedením bývalého polského důstojníka Heřmana Brasche, absolventa kurzu výcviku hasičských sborů ve Vídni. Byl ukončen veřejným cvičením za účasti okolních sborů, na kterém novoměstští hasiči předvedli tři vzorně vycvičené zásahové čety. Křtu ohněm se sboru dostalo při požáru v Nové Vsi (1880), kde se shodou okolností mohl přítomný instruktor sboru Heřman Brach přesvědčit o dobrých výsledcích své práce.

Po odchodu JUDr. Valeriána Kallába, byl v roce 1883 zvolen velitelem Josef Jelínek ml., podvelitelem Antonín Vodička a dalších šest členů výboru.

K doplnění výstroje byl toho roku za 850 zl. zakoupen velký čtyřkolový hydrofor. V roce 1886 byl od brněnské firmy Adolf Keller za 500 zl. dokoupen další menší dvoukolový hydrofon. Na zakoupení těchto strojů přispěla Občanská záložna v Novém Městě darem 1000 zl. Potřebné nářadí bylo postupně nahrazováno modernějším, pozornost byla věnována zejména hadicím, které při zásazích trpěly nejvíce. V roce 1891 byla postavena nová tříposchodová *lezárna* a opraveno hasičské skladiště ve dvoře radnice.

Postupné zakládání sborů v zemi si vynutilo zřízení zastřešující organizace. Sbory tak byly v rámci c. k. okr. hejtmanství organizovány v *Župních hasičských jednotách*. V roce 1881 je Titem Krškou založena *Česká ústřední jednota hasičská Markrabství Moravského*, která svými stanovami umožnila snadnější zakládání žup. Novoměstský velitel Josef Jelínek ml., vyzval v roce 1884 ostatní sbory okresu k založení župy, ke kterému došlo na schůzi konané v Novém Městě. Zástupci sborů současně zvolili přípravný výbor a to JUDr. Valeriána Kallába s Josefem Jelínkem ml. z Nového Města a Antonína Kondryse ze Žďáru nad Sázavou. Jimi vypracovaný návrh stanov župní jednoty byl v roce 1885 schválen c. k. místodržitelstvím v Brně.

První valná hromada se konala 20. 9. 1885 v Německém (Sněžné) za účasti zástupců sborů Jimramov, Míchov, Německé, Nové Město, Věcov, Žďár nad Sáz.; písemný souhlas vyjádřily sbory Bohdalov a Rožná. Starostou župy byl zvolen JUDr. Valerián Kalláb z Nového Města, náměstkem Antonín Kondrys ze Žďáru, za členy výboru pak J. Barták z Bohdalova, Frant. Vilím z Věcova, Ant. Hájek z Rožné, Josef Havlík z Německého a K. Jelínek z Jimramova.

Na jednání župy v roce 1891 odstoupil starosta Ant. Kondrys a jeho nástupcem byl zvolen řídicí učitel Frant. Vilím z Věcova. Po jeho smrti v r. 1922 byl až do r. 1945 používán název *Vilímova jednota hasičská na Novoměstsku*.

Hasičské sbory v novoměstském okrese vznikaly ve velmi krátkém časovém sledu. Například Jimramov v roce 1875, Nové Město 1879, Věcov 1880, Míchov 1881, Blažkov 1884, Borovnice 1889, Vojtěchov, Divišov a Slavkovice v roce 1892, Zubří, Odranec, Olešná, Dlouhé, Zvole, Vlachovice, Křídla, Řečice a Hlinné v roce 1893, Studnice v roce 1897, Rokytno v r. 1900 a Maršovice v roce 1907.

Koncem roku 1914 čítala župa celkem 80 sborů. Pro zkvalitnění její práce byly sbory postupně rozděleny do 11 okrsků, jedním z nich je dodnes i okrsek Novoměstský.

V roce 1897 byl v Novém Městě uspořádán župní sjezd, spojený s veřejným cvičením, o kterém se velmi pochvalně vyjádřil přítomný předseda České ústřední jednoty hasičské. Z výtěžku bylo zakoupeno 40 soukenných obleků.

Po Josefu Jelínkovi se stal velitelem sboru Antonín Vodička, který byl za své zásluhy na budování sboru a aktivitu ve výboru župy při příležitosti 20. výročí založení sboru v r. 1899 jmenován Čestným členem sboru. Na slavnosti, za účasti 15 sborů se 135 muži z okolí, okresního hejtmana, starosty města Josefa Sadílka a dalších, byli župním starostou Fr. Vilímem vyznamenáni zakládající členové novoměstského sboru.

V období let 1904–1909 byly firmou Hiller v Brně opraveny stříkače č. 1 a č. 2 a pro členy sboru opatřeny režné obleky, v současnosti dobře známé z četných vystoupení na oslavách, připomínajících hasičskou minulost. Na valné schůzi v roce 1912 bylo usneseno pořídit pro členy sboru i slavnostní obleky, tzv. *čamary*, které se v dalších letech používaly při slavnostních příležitostech sboru.

Počátkem nového století došlo k řadě změn v péči o členy hasičstva a jejich rodiny. V roce 1900 bylo po ročních průtazích povoleno založení *Hasičské vzájemné pojišťovny*. Postupně vznikla *Hasičská záložna* a *Svaz všeobecné podporovací pokladny hasičské*. V návaznosti na změny podmínek k udělování podpor z Moravského hasičského fondu zavedl Moravský zemský výbor Markrabství Moravského v roce 1903 placení výloh sborů, spojených s výjezdem k požárům.

Období válečných událostí

První světová válka způsobila přerušení zdárně se rozvíjející činnosti sboru. Veškerá sborová činnost byla zakázána. Na frontu narukovala většina členů, jen několik starších a nejmladších, kteří se zapojili do práce sboru, udržovali jeho kontinuitu. Oslabený sbor zasahoval v tomto období pouze v jednom případě a to roku 1916 při požáru Kazmírova mlýna čp. 16, který úplně vyhořel a nebyl již nikdy obnoven.

Právem je třeba vzpomenout a zachovat památku všem spoluobčanům Nového Města, kteří se z bojišť války nevrátili. Patří k nim i členové sboru Cyril Kubík, František Litochleb a Alois Smejkal.

Po ukončení první sv. války je 28. 10. 1918 vyhlášena samostatná republika. Hasičský sbor se vrací ke své práci ve prospěch občanů. Velitelem se opět stává Josef Kříž, podveliteli Karel Polnický a Jan Formánek. V této době má sbor 2 čestné, 7 zakládajících, 47 činných a 68 přispívajících členů. Dne 19. 10. 1919 je za široké účasti okolních sborů a občanů uspořádána oslava 40. výročí založení sboru. Za získané prostředky byly provedeny generální opravy stříkaček a doplněna potřebná výstroj i výzbroj členů sboru.

Dne 14. 10. 1920 při velkém požáru domu Jana Kadlece čp. 241, při kterém se vznítily sudy s petrolejem, došlo mezi zástupcem obce a členy sboru k vážným rozporům, vedoucím k rozpadu sboru. Město zůstalo sedm týdnů bez hasičského sboru, který se postupně podařilo zkonsolidovat za pomoci starosty města MUDr. Šimona Škrly a velitele sboru Josefa Kříže. Do sboru se vrátili téměř všichni dřívější členové.

Zkušenosti získávané při požárech stále více ukazovaly, že používaná technika zaostává za potřebami doby. Nově zvolený výbor v čele s velitelem Josefem Okurkou a jednatelem Karlem Brady-Metzlem zaměřil celé své úsilí k získání finančních prostředků k zakoupení nové automobilové stříkačky. Nová stříkačka od firmy *Stratílek Vysoké Mýto* v ceně 125 000 Kč byla sboru předána v roce 1926 na slavnosti konané na náměstí, kde byla vyzkoušena při cvičení pod vedením zbrojmistra Josefa Beneše. Následující léta ukázala, že sbor dosahoval s tímto strojem mnohem více úspěšných zásahů než v minulosti, při kterých se dařilo zachraňovat stále větší hodnoty i lidské životy. O tom svědčí zásahy v Radňovicích, kde stříkačka pracovala šest hodin, při využití obou proudů vody, či při zásahu v Novém Městě na domy čp. 209, 210 a 211, kdy se podařilo jen s velkou námahou zachránit dům čp. 208 a těsně sousedící rozsáhlou Kadlecovu pilu s velkým množstvím dřeva. Novoměstský sbor byl postupně volán k celé řadě požárů i v okolních vesnicích.

V této době se členové sboru zúčastnili i slavnostnějších akcí. Dne 17. 7. 1928 společně se členy 40 sborů z celého okresu přivítali v Novém Městě prezidenta republiky T. G. Masaryka. Dne 11. 8. 1929 s hrdostí oslavili 50. výročí založení svého sboru. Na slavnostní schůzi vzdělavatel Karel Smejkal zhodnotil činnost sboru za celé období a po projevu zástupce župy Josefa Šustáčka byly zakládajícím členům předány diplomy.

Každoročně bylo skutečně několik poplachových cvičení a to většinou v období před žnovými pracemi, kdy hrozilo největší nebezpečí požárů. Cvičení byla vyhlášována v jakoukoliv hodinu. Podobně se sbor zúčastňoval okrskových a župních cvičení organizovaných místními sbory. V roce 1934 uspořádal

novoměstský sbor v rámci civilní protiletecké ochrany pro obyvatelstvo města i okolí tzv. *letecký útok* za spoluúčasti armády. Záštitu převzal tehdejší zemský vojenský velitel, armádní generál Vojtechovský. Celá akce byla vysoce kladně hodnocena a přinesla nové poznatky k ochraně majetku nejen občanům, ale zejména přítomným členům hasičských sborů celého Novoměstského okresu.

V roce 1930 obdržela Vilímova župa tři sanitní auta, z nichž jedno bylo přiděleno sboru do Nového Města. Auto mělo zajišťovat převoz nemocných a raněných k ošetření do nemocnic v Jihlavě či Poličce. Na památku zemřelého člena sboru Antonína Jelínka založila VI. župa v roce 1934 tzv. *Jelínkův fond*, z něhož pravidelně dostávali podporu nejstarší hasiči. Na slavnostní schůzi v září 1932 za účasti delegací hasičských sborů byl delegátem Moravské zemské jednoty hasičské udělen VI. župě Vilímově *Čestný záslužný kříž*. Současně byla udělením nejvyššího vyznamenání *Zlatého záslužného kříže* starostovi sboru Rudolfu Litochlebovi oceněna jeho celoživotní práce v hasičstvu.

Podobně dne 2. 2. 1939, při oslavách 60. výročí vzniku sboru, byl na valné hromadě vyznamenán *Zlatým záslužným křížem* zbrojmistr sboru Josef Kříž. Do této doby se podařilo v r. 1934 zakoupit od brněnské Zbrojovky osobní auto *Buick* za 13 000 Kč, které bylo upraveno firmou *Hrček & Neugebauer* na další motorovou stříkačku. V roce 1935 se podařilo vybudovat na tehdejší dobu bezpečnou a moderní požární zbrojnici. Tato nová patrová budova byla přistavěna k tělocvičně školy. K budově byla následně přistavěna třípatrová ležárna a suška hadic. Činnost sboru se tak oproti minulosti dostala na vyšší úroveň nejen po stránce technického vybavení, ale i svým nezaměnitelným působením ve veřejném, kulturním i společenském životě v Novém Městě.

V těchto letech sbor zasahoval na Žďárské a Brněnské ulici a dále opět ochránil Kadlecovu pilu, když v jejím areálu vyhořela tírna lnu. Podobně byly zachráněny sousedící domy při požáru statku Cyrila Musila ve Studnicích v roce 1936. Statek však, i přes společný zásah s SDH Studnice trvajícím přes 12 hodin, shořel beze zbytku.

Po tragické události z 15. 3. 1939 a následné okupaci ČSR fašistickým Německem bylo zakázáno konání valných hromad bez zvláštního povolení a dalších kulturních akcí, které by mohly mít vlasteneckou tematiku. Bylo nařízeno zpracování požárních plánů měst a obcí, odstranění čsl. státních znaků ze zbrojnic a z techniky, dále provedení dvojjazyčných nápisů v němčině. Říšský protektor Reinhard Hendrych podepsal stanovy k utvoření nové hasičské organizace a začlenil ji pod přímé velení svého zástupce A. Hitzegarda, SS-Gruppenführera, Generalleutnanta der Polizei. Byl tak ustaven *Svaz českého hasičstva v Protektorátu* se dvěma jednotami – Českou zemskou hasičskou jednotou a Moravskou zemskou hasičskou jednotou, dále členěné dle orgánů státní správy na kraje a okresy. Novoměstská okresní jednota byla dále rozčleněna do 15 okrsků, jeden se sídlem

v Novém Městě na Moravě, ve kterém rozhodující úloha byla dána novoměstskému sboru. Stanovy mimo jiné vyžadovaly vytvoření hlavního i záložního družstva a samaritánské hlídky v nařízených počtech. Všichni museli procházet výcvikovými cykly. Opakovaná neúčast dle jmenných seznamů předložených gestapu byla důvodem k vyřazení člena ze sboru a k jeho předání do evidence pracovnímu úřadu zajišťujícímu dodávku pracovních sil do Říše. Za vše zodpovídal starosta města a velitel sboru, který byl určen jeho zástupcem. Přes všechny potíže se celý novoměstský sbor ukázal jako pevný kolektiv, nezradil a dokázal, že hasičstvo bylo vždy českým, skutečně národním hnutím.

V nejhrošším období protektorátu ztratil sbor jednoho z neaktivnějších členů. V roce 1941 byl s celou svou rodinou zatčen dlouholetý a obětavý jednatel sboru, Karel Brady-Metzl. Následně byl v transportu smrti dopraven do koncentračního tábora Osvětim, kde ve věku 44 let zahynul jako oběť rasové perzekuce. Podobně zahynula i jeho rodina.

Z požárů v tomto období je třeba připomenout požár známé turistické chaty na Harusáku (1942), kterou pro nedostatek vody ve studni nebylo možno zachránit. Četní diváci tak jen přihlíželi její úplné zkáze. Nejhorší situace pro obyvatele i sbor nastala koncem války. Novým Městem přehající německá armáda byla nálety sovětských letadel ostřelována a bombardována, čímž došlo k řadě požárů současně na mnoha místech města. Na náměstí hořela budova čp. 122 a 89, na Žďárské ulici domy čp. 61, 62, 52, 82, 122 a 324, na Malé ulici pak čp. 157 a 158. Přes potíže se sbor pohotově rozdělil a jeho jednotlivým družstvům se podařilo zamezit rozšíření požárů a ochránit sousední domy.

První Valná hromada novoměstské *Okresní hasičské jednoty* se v poválečném období uskutečnila dne 22. 7. 1945 v Novém Městě na Moravě za účasti 262 delegátů ze 121 sborů. Bylo vzpomenuo na zavražděné členy sborů v době okupace, zejména starosty župy Josefa Boháčka. Bylo připomenuto, že sbory se až do odvolání ve své činnosti řídí stanovami z r. 1937. Valná hromada vyslovila poděkování celé členské základně za její obětavou práci a čestné jednání v období války, i za účast na slavnostní hasičské manifestaci konané v Novém Městě dne 6. 7. 1945 za přítomnosti ministra Národní obrany arm. gen. Ludvíka Svobody.

V poválečných letech se členové sboru s novou energií věnovali zlepšení vybavenosti hasičské technikou a zvýšení své kvalifikace. S politickými změnami po Únoru 1948 došlo i ke změnám v řízení hasičských sborů. Vznikl *Československý svaz hasičstva*, jako jednotná a dobrovolná organizace. Z dřívějších SDH byly vytvořeny *Místní jednoty Československého svazu hasičstva*. V roce 1954 došlo k přejmenování na *Československý svaz požární ochrany* (ČSPO). Od této doby, až do roku 1990, zaniká oslovení *starosta* sboru a je nahrazeno výrazem *předseda*. K požárům již nevyjíždějí *hasiči*, ale *požárníci*. Bylo tomu tak například v roce 1954 při požárech domů čp. 213 a 214 v Novém Městě,

v n. p. Sport, či v roce 1956 v n. p. Chirana, kde za třeskutého mrazu ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$) popraskala většina použitých hadic. V roce 1957 chytl od jiskry z lokomotivy les u Radňovic. Jeho zdolávání se naposledy zúčastnil tehdejší velitel Josef Beneš, který o dva dny později zemřel. V den prvního výročí jeho úmrtí byl na místě za městem, kde skonal, postaven obelisk k uctění jeho památky, o který je dodnes s pietou pečováno.

Období let 1960–1979

Zásahová jednotka v tomto období vyjela celkem k 86 požárům nejen ve městě, ale i pomoci při hašení místním sborům v okolních obcích. Z nich byl nejhorší požár kravína JZD v Pohledci (1961), při kterém zasahovalo i dalších 14 okolních sborů. Podařilo se zachránit všechnen skot i všechny okolní domy ohrožované létajícím rozžhaveným eternitem z hořícího obilí v kravínu. Zásahu se zúčastnilo 15 členů sboru po dobu 12 hodin. Nebezpečné bylo též zdolávání požáru hořícího oleje v n. p. Chirana (1961), hořící cisterny s asfaltem na vlakovém nádraží v Novém Městě (1962), či množství lesních požárů v okolí. Nejsmutnější byl zásah členů sboru v roce 1965, při kterém bylo nalezeno mrtvé tělo chlapce z Lesnického učiliště v rybníku Trnka a v roce 1966 hledání utonulého chlapce v nádrži Koupaliště. Vzácnou výjimkou byl rok 1966, kdy sbor nebyl volán ani k jednomu požáru.

V roce 1964 byly na obou školách v Novém Městě založeny kroužky požární ochrany, do kterých se zapojilo přes 50 dětí vedených členy sboru. V roce 1974 na ně navázalo založení oddílu Mladých požárníků, který pod vedením Petra Klapače ml. dosahoval velmi dobrých výsledků. Mnoho dětí z tohoto kroužku se v pozdějším období stalo platnými členy sboru, a to nejen v Novém Městě samotném, ale i v okolních obcích.

Ve dnech 11.–12. 11. 1968 se konala celostátní konference ČSPO, na které došlo k rozdělení na Český a Slovenský svaz požární ochrany. Na jeho I. sjezdu byl do Kontrolní a revizní komise Ústředního výboru zvolen člen našeho sboru, Luboš Messenský.

V roce 1970 sbor vlastnil vozidlo Tatra 805, stříkačku DS-16, ASC 16 RTH Škoda 706, ASC 16 Praga V3S, PPS-12 a později i vozidlo Robur. Z důvodu nedostatečných prostor pro techniku byly v roce 1973 pod vedením nově zvoleného předsedy Ladislava Fajmona a velitele Bohumila Chlubny zahájeny práce na přístavbě budovy zbrojnice. Na její výstavbě odpracoval nejvíce hodin Bohumil Chlubna, S. Chlubna a Ladislav Fajmon. Přístavba hasičské zbrojnice byla předána do užívání na výroční schůzi v roce 1976.

Významnou událostí nejen sboru Nového Města, ale celého Novoměstska, se v roce 1976 stalo zřízení stálé pohotovostní služby ve zbrojnici a s tím související

otevření profesionální Požární stanice. Prvním velitelem se stal Ladislav Švanda st. Stanice byla vybavena cisternovou automobilovou stříkačkou CAS-25, požární plošinou PP-20-1, zařízením pro likvidaci autohavárií a protiplynovými dýchacími přístroji. Svými rychlými výjezdy se stala základní nepostradatelnou složkou pro pomoc ke všem událostem, při kterých úzce spolupracovala s místními dobrovolnými požárníky, jejichž pomoc byla nenahraditelná. Požární stanice ukončila svoji činnost v roce 1995. Za 18 let své činnosti zasahovali její příslušníci při 309 případech, z toho u 234 požárů.

V roce 1979 vznikla celostátní soutěž požárních družstev *O Novoměstskou proudnici*, založená sbory Nových Měst v ČSSR (Nové Město na Moravě, Nové Město nad Váhem, Nové Město nad Metují, Nové Město pod Smrkem a Kysucké Nové Město). Soutěži se sbor pravidelně zúčastňoval se střídavými úspěchy. V roce 1982 v Novém Městě nad Váhem obsadil pěkné 2. místo.

Ve dnech 7.–8. 7. 1979 se uskutečnily oslavy významného 100. výročí založení ZO SPO v Novém Městě na Moravě. Novoměstské organizaci bylo uděleno významné svazové vyznamenání – *Prapor Ústředního výboru Československého svazu požární ochrany*. Součástí oslav bylo i velké námětové cvičení na Tyršově ulici s náročnou ukázkou dopravy vody do nejvyšších poschodí věžového domu a záchrany osob pomocí rukávu.

Období let 1980–1999

Také v tomto období souběžně s prevencí pokračovala činnost sboru v plnění úkolů, týkajících se výcviku, údržby techniky a výchovy mládeže. Od r. 1980 se sbor, pod vedením předsedy Václava Břouška, místopředsedy Karla Klapače a velitele Jana Kotinského, zúčastnil mnoha námětových cvičení v Novém Městě i okolních vesnicích. Ve Studnicích se v roce 1986 sbor zúčastnil okrskového cvičení, jehož cílem bylo procvičení dopravy vody do vzdálenosti 900 m se značným převýšením.

V roce 1985 na oslavách 350. výročí povýšení Nového Města na Moravě na město se novoměstský hasičský sbor podílel výstavou požární techniky, uspořádáním sportovního odpoledne a taneční zábavy.

Mimo jiné akce sbor v roce 1986 uspořádal přebor dorosteneckých družstev a I. kolo celostátní soutěže požárních družstev. Také soutěžní družstvo žen poprvé zvítězilo v VIII. ročníku *O Novoměstskou proudnici* v Kysuckém Novém Městě. Družstvo mužů obsadilo místo deváté. Bohužel, v roce 1990 se tato soutěž Nových Měst v ČSSR konala naposledy a to v N. Městě pod Smrkem. V roce 1987 byl uskutečněn I. ročník soutěže požárních družstev *O pohár JZD Vzlet Slavkovice*

a jednotlivců *O pohár MěNV N. Město*. V roce 1988 se konala soutěž v požárním sportu *O cenu OÚNZ Žďár nad Sázavou* na cvičišti v Maršovicích.

V roce 1988 se v Novém Městě na Moravě uskutečnilo velké námětové cvičení a to hašení požáru domu OPBH (u Beranovských). Zásah provedla družstva Nového Města, Rokyta a Petrovic. V červnu sbor převzal patronát nad Brigádou socialistické práce vedené paní Mahelovou a družstvem Mladých požárníků z n. p. Sport.

Dne 8. 6. 1989 členové sboru oslavili na slavnostní výroční schůzi 110. výročí svého založení. Kulturním programem přispěl pionýrský oddíl z II. ZDŠ. Zástupce KV SPO předal Ladislavu Fajmonovi svazové vyznamenání *Za mimořádné zásluhy*.

V období let 1979–1989 sbor zasahoval celkem u 117 požárů, 15 živelných pohrom a 15 různých technických případů, především na silnicích.

Po vzniku samostatné České republiky je založeno *Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska* a jeho Výkonný výbor, jako součást Ministerstva vnitra. Následně jsou přejmenovány ZO SPO na původní názvy, v našem případě na *Sbor dobrovolných hasičů Nové Město na Moravě* a *předseda* sboru je znovu nazýván *starostou*.

Za velitele Vladimíra Petra byl sbor v roce 1991 pověřen uspořádáním okrskového cvičení a soutěže mužů, v roce 1992 následně okresních soutěží. Sbor se účastnil soutěže *O pohár starosty města Křižanova*, kde z 290 družstev obsadil 30. místo.

Na Valné hromadě v roce 1994 byl do funkce starosty opětovně zvolen Václav Břoušek a velitelem Jiří Mrkos. Za jejich vedení byla uzavřena s městským úřadem smlouva, která definovala vzájemný vztah o spolupráci, finančním zabezpečení a o represivní činnosti, včetně provádění preventivních prohlídek obytných domů, chat a garáží na území města.

Významnou událostí v historii sboru v Novém Městě na Moravě bylo dne 1. 7. 1998 založení *Poloprofesionální hasičské jednotky*. Zakládající jednotka, jejímž velitelem se stal Jiří Mrkos, měla 12 členů a byla rozdělena do 3 družstev. Činnost jednotlivých družstev zajišťovali velitelé družstev Miroslav Šikula, Ondřej Novák a Jiří Mrkos, strojníci Josef Kunc st., Petr Šustr, Ondřej Kadlec, Jaroslav Lankaš, Jiří Kotovic a členové Ladislav Fajmon, Miroslav Müller, Jaroslav Sláma, Petr Šopf a Dušan Holý. Vznik této jednotky se v poměrně krátkém čase ukázal jako plně opodstatněný. Již v průběhu 9 měsíců od svého založení zasahovala při likvidaci 16 požárů a 7 výjezdech technické pomoci. V listopadu 1998 provedlo Ministerstvo vnitra kontrolu této hasičské jednotky, při které nebyly shledány žádné závady.

V průběhu roku 1995 již za starostování Petra Klapače sbor zorganizoval soutěže *Krajské kolo mládeže* a *Okresní kolo mužů*. Na valné hromadě konané v roce 1995 byla členům sboru udělena svazová ocenění. Vyznamenání *Za zásluhy* obdržel Václav Břoušek, Ladislav Doležal, František Kabelka, Jiří Mrkos a Václav

Zelený, *Za příkladnou práci* Miroslav Müller, Marie Kabelková a Jaroslav Jaroš, *Za mimořádné zásluhy* Jan Kotinský (obdržel v lednu 1996).

V roce 1995 bylo zahájeno jednání mezi představiteli sboru, starostou města a vedením Výzbrojny PO a. s. Praha o zřízení prodejního střediska v areálu hasičské zbrojnice. Vedoucím nově zřízené prodejny se stal člen sboru, Miroslav Müller. Slavnostní otevření se uskutečnilo v roce 1997.

V roce 1996 se členové sboru zúčastnili námětového cvičení u rybníka Medlov. Cílem bylo procvičit dopravu vody do vzdálenosti 1800 m k místní hájovně, což se (v krátkém časovém limitu) úspěšně podařilo. V průběhu roku vybraní členové absolvovali na stožárech u Studnic výcvik ve slaňování. Koncem roku se sbor opět vrátil do novoměstského okrsku, odkud v roce 1992 vystoupil.

První *Hasičský den* uspořádal sbor v květnu 1996 v Maršovicích. Další Hasičské dny (srpen 1997 a 1998) se již konaly ve sportovním areálu Sportovního klubu lyžování u hotelu SKI.

V tomto období zasahoval sbor při mnoha požárech, například zahoření v těžce přístupném terénu u Paseckých skal, požár lesa v Kaňáskách (1990), požár kravína a teletniku ve Žďáru nad Sázavou a v Novém Městě (1990), požár kravína v Jamách (1995).

V roce 1991 se sbor společně s 15 dalšími sbory okrsku zúčastnil opakovaného cvičení s dopravou vody na dálku 1000 m se značným převýšením. Cvičení se konalo ve Studnicích za velmi ztížených podmínek – neustálého sněžení (8 cm sněhu) a při nárazovém, mrazivém větru (-9°C).

Od roku 1989 sbor věnoval také značnou pozornost oblasti mezinárodní spolupráce, odpovídající snahám CTIF (Comité technique international de prevention et d'extinction de feu – Mezinárodního technického výboru pro prevenci a hašení požárů). Ve vzájemném styku s hasiči nejde jen o předávání zkušeností z praxe, ale také o upevnění společného mezinárodního humanistického poslání. Již v roce 1992 oplatila delegace sboru návštěvu italských hasičů svým zájezdem do Ziana di Fiemme. V roce 1993 bylo navázáno přátelství s rakouskými hasiči v Dechantskirchenu. Společně s delegací zastupitelů města odjelo 6 členů sboru v květnu 1995 na sraz spolku *Nových Měst Evropy (Neustadt in Europa)* do Breuberského Nového Města v SRN, kteří návštěvu oplatili v roce následujícím. Během zájezdu do Rakouska v roce 1996 se delegace sboru seznámila ve firmě Rosenbauer s výrobou nejmodernější hasičí techniky. V září 1998 byly v rámci rozvoje přátelství mezi Novým Městem na Moravě a nizozemským městem Waalre položeny základy k uzavření družby mezi hasičskými sbory obou měst a to podepsáním smlouvy nazvané *Pouto přátelství*. V roce 1998 při příležitosti tradičního setkání hasičů tří sousedních okresů ze spolkových zemí Hesenska, Bavorska a Baden-Würtenberska delegace sboru podruhé navštívila Neustadt der Stadt Breuberg in Odenwald v SRN. V září 1998 delegace sboru

ve složení Petr Klapač, Ladislav Fajmon, Petr Šustr, Jiří Mrkos a starosta N. Města ing. Jaromír Černý v italském městě Ziano di Fiemme projednali všechny podrobnosti k tomu, že při další návštěvě zástupců Nového Města s 10člennou delegací sboru byla dne 17. 4. 1999 podepsána vzájemná dohoda o spolupráci i mezi zastupitelstvy obou měst. Tato návštěva se uskutečnila u příležitosti slavnostního otevření nové požární zbrojnice v Ziano di Fiemme.

První polovina roku 1999 se nesla ve znamení příprav oslav 120. výročí založení sboru. Starostou byl Petr Klapač, velitelem Jiří Mrkos, zástupcem velitele Miroslav Šíkula, jednatelem František Kabelka, hospodářem – pokladníkem Marie Licková, preventistou sboru i města Ladislav Doležal a členy výboru Václav Břoušek, Miloš Licek, Miroslav Müller a Petr Šustr st.; vedoucím revizní rady byl Jan Kotinský a jejími členy byli Ondřej Kadlec a Josef Kunc st. Sbor měl celkem 57 dospělých členů, z toho 46 mužů, 11 žen a dále 15 mladých členů. Vlastní oslavy se uskutečnily ve dnech 3.–4. července společně s oslavami *Nova Civitas* a 4. *Hasičskými dny* okresu Žďár nad Sázavou. Na náměstí se uskutečnila soutěž v požárním útoku. Večer byl odpálen slavnostní ohňostroj. Následující den proběhla v kulturním domě slavnostní schůze sboru, kde byla zhodnocena činnost sboru za uplynulé období a oceněným členům byla předána vyznamenání. Odpolední program začal vítáním sborů, poté následoval průvod všech jednotek městem na atletický stadion, kde oslavy pokračovaly za účinkování kapel *Veselá sedma* a dívčí skupiny *Crazy Lady*. Dále bylo provedeno námětové cvičení na sedmi-podlažní dům čp. 852 na Tyršově ulici.

Rok 2000

V tomto období měla zásahová jednotka celkem 37 členů. Z celkového počtu 23 výjezdů bylo 16 požárů, 5 technických zásahů a 2 plané poplachy. Průměrná doba výjezdu od vyhlášení požáru byla 4 minuty a průměrný počet členů 10,65 na jeden zásah.

Průběžně byla věnována pozornost přijímání nových členů do mládežnického oddílu, který měl 15 členů. Jeho jednotlivá družstva se pod vedením Jaroslava Slámy pravidelně zúčastňovala soutěží hry Plamen a soutěží dorostu. Okresní kolo se uskutečnilo 3. června na stadionu v Novém Městě. Soutěž uspořádali členové našeho sboru. Dne 28. 5. se sbor zúčastnil okrskového kola soutěže hasičských družstev ve Slavkovicích, kde družstvo mužů obsadilo 10. místo. Dne 24. 9. sbor uspořádal IV. ročník soutěže *O Novoměstskou proudnici*, které se zúčastnilo 15 soutěžních družstev mužů a 1 družstvo žen. Finále o první cenu (sele) bylo provedeno jednotnou novou střikačkou zapůjčenou Výzbrojnou požární techniky z Jihlavy.

Členové sboru byli přítomni na oslavách výročí 100 let sboru v Radňovicích a Rokytně, 125 let sboru v Jimramově. Dále se podíleli na oslavách města Nova Civitas, na kterých družstvo vystoupilo v dobových uniformách s historickou technikou.

V průběhu roku se za 50 000 Kč podařilo opravit vozidlo AVIA-30 a provést generální opravu motoru CAS-25 Š 706 RTHP v hodnotě necelých 65 000 Kč.

Téměř po celý rok byla pravidelně sledována a výborem vyhodnocována akce TATRA, která byla korunována úspěchem. Po více než 20 letech bylo sboru předáno nové moderní požární vozidlo CAS-24 Tatra 4×4, které vyrobila Továrna hasičské techniky THT Polička za 6 580 000 Kč. Na financování se stejným dílem podílelo město Nové Město na Moravě, Okresní úřad Žďár nad Sázavou a stát. K dovybavení vozu další potřebnou technikou sbor zorganizoval sbírku mezi sponzory. Pokřtění vozu šampaňským a uvedení do provozu se uskutečnilo v rámci slavnostní valné hromady, konané dne 16. prosince za široké účasti zástupců z okolních sborů, zástupců výrobního závodu a dalších hostů.

Výroční schůze SDH se uskutečnila dne 12. 1. 2001. Zhodnotila činnost sboru za uplynulý rok. Kladně byla vyhodnocena práce zejména zásahové jednotky, do které bylo zařazeno 27 členů rozdělených do výjezdových skupin JPO 2 a JPO 3. V průběhu roku členové odpracovali při údržbě techniky a budovy přes 1200 h, dalších 500 h odpracovali při likvidaci 14 požárů a 7 technických událostí. Výcviku, školení a soutěžím věnovali dalších 850 hodin. Představitelé svazových orgánů i Nového Města mj. kladně hodnotili a poděkovali členům sboru, kteří se stali v uplynulém období bezplatnými dárci krve. Patří k nim Marie Štejdřiová, Miroslav Šíkula, Miloš Holeček, Dušan Holý, Petr Šopf, Roman Dobrovolný a Pavel Kotinský.

Rok 2001

V tomto roce vyjela zásahová jednotka k 17 událostem (7 požárů, 8 technických zásahů a 2 plané výjezdy). Průměrná doba výjezdu činila 4 minuty od vyhlášení poplachu za účasti 12 členů. Každý zásah trval průměrně 1:12 hod.

Dne 17. 2. bylo ve zbrojnici uskutečněno společné setkání členů sboru se starostou města Josefem Sokolíčkem a Petrem Gregorem, zodpovídajícím za problematiku hasičů a bezpečnost. Dále byli pozváni předsedové osadních výborů a velitelé sborů působících na území Nového Města. Kromě jiného zde byl probrán návrh povodňového a havarijního plánu města a jednotlivých obcí.

Ve 2. čtvrtletí bylo uskutečněno školení řidičů jezdících s vozidly s právem přednosti v jízdě, ukončené závěrečnými zkouškami. Všichni obdrželi průkaz profesní způsobilosti řidiče, který si museli zaplatit.

Dne 27. května se sbor zúčastnil *Novoměstské proudnice* konané společně s okrskovým kolem soutěže hasičských družstev v Maršovicích. Družstvo SDH Nové Město na Moravě bylo diskvalifikováno pro nesplnění disciplíny požární útok, zvítězilo družstvo Maršovic. V průběhu června bylo členy sboru na zdejším stadionu uspořádáno II. kolo mládeže a dorostu Plamen, kterého se zúčastnilo přes 400 soutěžících a II. kolo pro dospělé za účasti 24 družstev. Při příležitosti oslav *Nova Civitas* bylo provedeno ukázkové cvičení v dobových uniformách se starou technikou.

Ve dnech 22.–24. června se delegace sboru spolu se starostou města Josefem Sokolíčkem zúčastnila setkání hasičů Nových Měst Evropy v Novém Městě nad Kirchem (SRN), konaném za účasti zástupců z Německa, ČR, Rakouska, Polska, Maďarska, Rumunska a Slovenska.

Během léta se členové sboru zúčastnili oslav 120. výročí založení sboru ve Věcově, 80. výročí v Javorku a otevření hasičské zbrojnice v Křížanově.

Dne 9. září byl ve spolupráci SH ČMS okresu, HZS, HVP a VPO uspořádán v areálu hotelu SKI za účasti 45 družstev dospělých a 20 družstev mládeže *Hasičský den*. Akce byla spojena i se závěrem Žďárské ligy a Regional Cupu. Družstvo našeho sboru obsadilo 20. místo. Dne 6. 10. sbor uspořádal soutěže mládeže a dorostu za účasti přes 500 soutěžících.

Dne 11. 7. bylo po předběžné konzultaci s Hasičským záchranným sborem Žďár nad Sázavou a zástupcem MěÚ Nové Město na Moravě vyhlášeno zásahové jednotce prověřovací cvičení za účelem ověření dojezdových časů vozidel. Vše bylo pečlivě utajeno, jednotka zasahovala jako u skutečného požáru vyhlášeného operačním střediskem HZS. Bylo nahlášeno, že hoří posed v lese Michovy. HZS požádal o výjezd všech vozidel. Do 3 minut vyjelo první vozidlo CAS-24 TATRA 815 4×4 s družstvem 1+5 ve složení velitel zásahu Roman Dobrovolný, strojník Jaroslav Lankaš a členové Miroslav Šikula, Petr Šopf, Josef Kunc ml. a Tomáš Kondýsek. Na místo zásahu vzdálené 4 km dojelo za 9 minut od vyhlášení poplachu. Do 5 minut po vyhlášení poplachu vyjelo další vozidlo CAS-25 s družstvem 1+3 ve složení velitel družstva Dušan Holý, strojník Miloš Holeček, členové Jindřich Fuksa a Rostislav Sláma. Do 9 minut vyjelo současně vozidlo CAS-25 s osádkou Jiří Kotovic, Pavel Novák a vozidlo DV12 A30 s osádkou Josef Kunc st., Jan Kotinský a Miloš Kabelka. Cvičení ukázalo, že jednotka SDH Nové Město na Moravě je schopna vyjet od vyhlášení poplachu prvním vozidlem do 3 minut a všemi do 15 minut.

V průběhu roku se podařilo nákladem 450 000 Kč opravit cisternovou automobilovou stříkačku CAS-25 ŠKODA 706 RTHP a dopravní vozidlo DA12 Avia30.

Rok 2002

Zásahová jednotka v tomto roce měla 28 vyškolených členů, kteří prošli povinným základním výcvikem a každoroční zdravotní prohlídkou. Velitel jednotky, velitelé družstev a strojníci navíc absolvovali týdenní kurz v Bílých Poličanech a byla jim vydána osvědčení o odborné způsobilosti, která každoročně obhájí na cyklickém školení v rozsahu 16 hodin u HZS Žďár nad Sázavou. Z těchto členů bylo 13 zařazeno do poloprofesionální jednotky JPO II, která dle plánu zajišťuje stálou pohotovost na dosah a výjezd do limitu 5 minut.

V tomto roce byla jednotka přivolána na pomoc občanům v 49 případech, což byl v dosavadní historii rekord. Z toho bylo pouze 14 požárů, 7× odčerpávání vody a 28 technických zásahů (odstraňování spadlých stromů, havárie na silnicích včetně odstraňování ropných a jiných nebezpečných produktů či otevírání uzamčených bytů). Při těchto mimořádných událostech členové odpracovali 871 hod. a při školení, výcviku a údržbě techniky dalších 1440 hod.

Na likvidaci záplav, které tohoto roku postihly celou Českou republiku, se naše jednotka přímo nepodílela. Zastupovala však HZS Žďár nad Sáz., jejichž TATRA s posádkou byla odeslána na pomoc do Rakouska a posléze do Prahy. Po celou dobu držela naše jednotka kvalifikovanou pohotovost. Postiženým povodní zaslal sbor peněžitý dar, za který obdržel děkovný dopis.

Po dlouhých jednáních se konečně podařilo přesvědčit město, aby obecní byt v hasičské zbrojnici přidělovalo pouze členům zásahové jednotky. Byt byl přidělen Jaroslavu Lankašovi, který je strojníkem v zásahové jednotce. Díky tomu a díky neocenitelné dobrovolné aktivitě členů (kteří se v době předpovídaných záplav a vichřic preventivně scházejí ve zbrojnici) došlo k významnému urychlení výjezdu zásahové jednotky.

Dne 24. 2. se soutěžní družstvo zúčastnilo prvního kola 7. ročníku Žďárské ligy v Dolních Loučkách a následně všech kol celého ročníku kromě soutěže ve Velkém Meziříčí. Dále se zúčastnilo okrskové soutěže požárních družstev konané za deštivého a větrného počasí na Fryšavě, kde obsadilo 7. místo. Dne 18. 8. se družstvo mužů zúčastnilo soutěže Extraligy v Kamenici u Poličky, kde obsadilo pěkné 3. místo. Dne 1. 6. sbor spolupřádal v areálu SKI druhé kolo soutěže Plamen mládeže a dorostu. Na této akci bylo přes 500 účastníků, z toho 33 družstev mládeže (včetně družstva z Nového Města) a 9 družstev dorostenců. Následně zde bylo uspořádáno i Krajské kolo a dále 5. *Hasičský den* spojený s pořádáním závěrečného kola Žďárské ligy a Region Cupu mládeže. Přesto, že šlo poštou do domácností velké množství propagačních letáků, účast občanů byla téměř nulová.

V průběhu roku 2002 se členové sboru zúčastnili oslav výročí založení sboru v Dalečíně, ve Slavkovicích, Sněžném, v Radešinské Svratce, Bobrové, v Odranci

a Žďáře nad Sázavou. Ve všech případech byly členy našeho sboru prováděny ukázky hašení, nebo byla vystavena technika. Podobně tomu bylo i na dětském táboře v Zubří. Dne 24. 10. se 15 členů sboru, především z řad mladých hasičů, jelo podívat do Brna na výstavu hasičské techniky Pyros.

Rok 2003

Zásahová jednotka měla v tomto roce 23 členů, z nichž bylo 14 zařazeno do jednotky JPO II. V průběhu roku měla jednotka 52 výjezdů (28 požárů, 18 technických pomoci, 4 čerpání vody, 1 námětové a 1 prověřovací cvičení). Průměrná doba výjezdu prvního vozidla od vyhlášení poplachu činila 3 minuty a doba trvání zásahu 1,5 hod. Při těchto mimořádných událostech bylo odpracováno 878 hodin. Nejdelší zásah v trvání téměř 21 hodin si vyžádal požár stodoly ve Veselíčku. Největší požár na katastru Nového Města na Moravě byl 10. 6. na Horním Dvoře. Jednalo se o požár stodoly a následně i rodinného domu, při jehož likvidaci po dlouhé době naší jednotce musela vypomoci jednotka z SDH Bobrová. Největší účast u těchto zásahů měl Roman Dobrovolný a Jaroslav Lankaš, z členů mimo JPO II pak Josef Kunc ml. Z uvedených čísel je zřejmé, že zásahová jednotka prokázala i v tomto roce takovou akceschopnost, že operační středisko HZS Žďár nad Sázavou ji neváhalo poslat k jakémukoliv zásahu. Došlo tak k dalšímu prohloubení, po léta budované, vzájemné spolupráce mezi dobrovolnými a profesionálními hasiči v okrese.

Na údržbě techniky a budovy zbrojnice bylo odpracováno 2400 hodin, výcviku a odborné přípravě bylo věnováno 540 hod. Další hodiny byly věnovány pomoci Centru Zdislava, nad kterým zásahová jednotka převzala patronát. Na tomto objektu bylo také provedeno velmi utajené (co se týká vyhlášení) námětové cvičení společně s HZS kraje Vysočina.

V tomto roce byla provedena série ukázek hasičské techniky při různých oslavách výročí založení SDH v Hlinném, Křídlech, Olešné, Řečici, Strážku a Zubří.

Dne 25. 5. se sbor zúčastnil s jedním družstvem okrskové soutěže pořádané SDH v Rokytně. Za pěkného počasí ze 17 družstev obsadilo Nové Město 5. místo. Dne 13. 9. byla za celodenního deště v areálu SKI uspořádána soutěž *O Novoměstskou proudnici*, spojená se závěrem soutěže Žďárská liga. Těchto soutěží se poprvé zúčastnilo i družstvo našich žen, které v tomto roce obnovilo svoji činnost. Podobně, za špatného počasí bylo v areálu SKI dne 12. 10. uspořádáno 1. kolo mládeže okresu Žďár nad Sázavou, kterého se zúčastnilo přes 550 dětí, včetně družstva mladých hasičů našeho sboru (pod vedením Jaroslava Slámy).

V tomto roce sbor poprvé obdržel od MěÚ v rámci rozdělení grantů na činnost mládeže příspěvek ve výši 30 000 Kč. Byl využit k pořízení výstroje oddílu mládeže a na zdárné zajištění jejich výcviku a soutěží.

Po zdoluhavých jednáních s firmou MSA AUER se sboru podařilo získat příslib o bezplatném dodání 8 ks dýchacích přístrojů zn. AUER a 10 ks přileb GALLET v hodnotě přes 500 000 Kč. Předání bylo uskutečněno v r. 2004.

Ve dnech 19.–21. září sbor uspořádal zájezd do Itálie. V Ziano di Fiemme tamní hasičský sbor spolupořádal Mistrovství světa hasičů v cyklistických závodech všech typů. Zájezdu se zúčastnilo 23 členů sboru a Karel Herold z SDH II Žďár nad Sáz. Poplatek ve výši 2 000 Kč každý hradil z vlastních prostředků.

Rok 2004

Členská základna SDH měla 82 členů, z toho 16 do 18 let věku, 18 žen a 13 seniorů. Jeden člen přestoupil do Petrovic. Počátkem roku došlo ke změnám ve složení zásahové jednotky. Byla doplněna o Tomáše Koska, Marka Kováře a Martina Samka. V průběhu roku jednotka měla 38 výjezdů, jedním z největších požárů byl požár sauny v a. s. Sporten, kde byla vyčíslena škoda na 3 mil. Kč, uchráněné hodnoty činily přes 17 mil. Kč.

V roce 2004 se sbor zúčastnil okresní soutěže požárních družstev v Zubří (8. místo), dále pomáhal zajistit v areálu SKI závěrečnou soutěž Žďárské ligy (*I. ročník Memoriálu Jana Dřínka*) a I. kolo soutěže mládeže okresu Žďár n. S.

Dne 4. června se uskutečnila slavnostní Valná hromada sboru při příležitosti 125. výročí založení SDH Nové Město na Moravě. Po slavnostních projevech byla členům sboru předána vyznamenání. *Řád svatého Floriána* byl udělen Sboru dobrovolných hasičů Nové Město na Moravě a dále jej obdržel František Kabelka, Jan Kotinský a Jiří Mrkos, *Medaili sv. Floriána* získala Marie Kabelková a Petr Šustr st., medaili *Za zásluhy* obdržel Pavel Kotinský a Miroslav Šikula, *Pamětní medaili* získali Václav Břoušek, Ladislav Doležal, Ladislav Fajmon, Jindřich Fuksa, Jaroslav Jaroš, Marie Kabelková, Zdeněk Kočík st., Marie Licková, František Pitro, Marie Štejdřiová, Bohdan Švanda a Václav Zelený.

Dne 24. října na okresním shromáždění starostů SDH sbor obdržel při příležitosti 140. výročí založení hasičských sborů v Českých zemích Čestnou stuhu ke Standartě sboru.

Pro volební období 2005–2010 byl zvolen nový výbor SDH Nové Město na Moravě ve složení starosta Ondřej Novák, velitel Pavel Kotinský, hospodář – pokladník Miroslav Šikula, členové Roman Dobrovolný, Dušan Holý, Miloš Holeček, František Kabelka, Pavel Novák ml. a Petr Šopf, předseda revizní rady Karel Beranovský a členové Jan Kotinský a Jaroslav Lankaš.

Rok 2005

Členská základna měla 76 členů, z toho 14 žen a 8 mladých hasičů. Do sboru byli přijati noví členové Josef Dobrovolný, Jan Hájek, František Sládek, Jaroslav Štejdřil a Pavel Turinský.

Zásahová jednotka vyjela celkem k 45 událostem (13 požárů, 29 technických zásahů, 2 plané poplachy a 1 námětové cvičení). Nejdéle (17,5 hod.) trval zásah při lokální záplavě v Jimramově, dále čištění silnice od Veselíčka po N. Město a při protržení hráze rybníka v Olešné. Nejzávažnější událostí v novodobé historii sboru byl požár hradu Pernštejn (15. 4.), u kterého naše jednotka zasahovala. Zásah za účasti dalších sborů z okolí byl velmi komplikovaný (špatná dostupnost a složitá situace při dopravě vody ze značných vzdáleností). Odhadnutá škoda činila přes 50 mil. Kč, zachráněná hodnota nebyla vyčíslena. Naopak při požáru kravína v ZD Slavkovice byla odhadnuta na 12 mil. Kč. Při všech událostech bylo odpracováno 846 hodin. Nejvíce zásahů měli Karel Beranovský, Marek Kovář a Jaroslav Lankaš. Dne 9. 6. proběhlo prověřovací cvičení jednotky na dům s pečovatelskou službou na ul. Žďárská v Novém Městě. Za účasti všech složek integrovaného záchranného systému byla mj. provedena komplexní evakuace celého objektu.

V průběhu roku několik členů sboru zdárně složilo předepsané zkoušky a obdrželi odznaky odbornosti. Roman Dobrovolný obdržel odznak *Preventista II. stupně*, odznak *Hasič III. stupně* získali Roman Dobrovolný, Dušan Holý, František Košík, Marek Kovář, Josef Machek, Karel Šikula, Miroslav Šikula a Petr Šopf.

Dne 10. ledna se 6 členů jednotky zúčastnilo exkurze na krajském operačním středisku HZS v Jihlavě. Byli seznámeni s jeho chodem a naopak podali informace o vybavení a možnostech zásahů vlastní jednotky. Se zřízením tohoto střediska došlo i ke změně systému svolávání hasičů k mimořádným událostem a to i pomocí SMS zpráv na mobilní telefony jednotlivých členů.

V tomto roce se sbor podílel na organizaci okresního kola mládeže a dorostu Plamen v areálu SKI a podzimního kola této soutěže a dále uspořádal I. ročník soutěže v požárním útoku *O pohár starosty města* před hasičskou zbrojnicí na Školní ulici. Na okrskové soutěži ve Vlachovicích se družstvo našeho sboru umístilo na nelichotivém 13. místě. Na oslavách *Nova Civitas* sbor opět předvedl ukázkou s historickou stříkačkou v dobových uniformách. V průběhu roku se členové sboru zúčastnili oslav výročí založení SDH v Nové Vsi, na Kadově a v Praze-Letňanech.

Svépomocí byla dostavěna, vybavena a uvedena do provozu posilovna. Investice na její zbudování v půdních prostorách zbrojnice činila 25 000 Kč.

S dovybavením pomohl i sportovní klub lyžování, který daroval posilovací stroje. Zařízení je členy sboru hojně využíváno a přispívá k dobré fyzické přípravě zásahové jednotky.

Na výroční valné hromadě předal starosta města Josef Sokolíček velitelům družstev dary od MěÚ pro zásahovou jednotku: digitální fotoaparát, mobilní telefon a motorovou pilu.

Rok 2006

Zásahová jednotka měla v tomto roce 25 členů, z nichž bylo 12 zařazeno do JPO II. Vyjela k 69 zásahům (13 požárů, 1 planý poplach a 55 technických pomocí, z nichž se 18 týkalo shazování sněhu ze střech na školách, tělocvičnách, MKD, Kině, MěÚ a dalších). Jedním z velkých požárů tohoto roku byl požár domu na ul. Malá, se škodou 150 000 Kč. Uchráněné hodnoty byly vyčísleny přes 6 mil. Kč.

Oddíl Mladých hasičů pracoval s 20 členy vedenými 4 vedoucími. Mimo jiné uspořádal celodenní výlet do Brna s exkurzí na HZS centrální požární stanici Lidická a stanici HZS Českých drah, u kterých pracují někteří členové novoměstského sboru. Cestu zpět využili k návštěvě hradu Pernštejn. Dne 7. 10. se mladí hasiči zúčastnili I. kola hry Plamen konané ve Žďáře nad Sáz., kde se z 33 soutěžících umístili na 11. místě. V soutěži jednotlivců v dorostu získal Daniel Stupka 3. místo, Martin Straka 5. místo, Milan Krampol 6. místo a Pavel Radimský 7. místo.

Na oslavách města *Nova Civitas* sbor tradičně v dobových stejnokrojích a se starou stříkačkou předváděl možnosti hašení požárů v dané době, dále se zúčastnil oslav výročí založení sborů v Maršovicích, ve Žďáru nad Sáz. a v Bobruvce.

Dne 29. 4. se sbor zúčastnil námětového cvičení v Olešné, které provedl společně s SDH Křídla a Nová Ves. V tomto roce sbor uspořádal soutěž v požárním útoku, která se uskutečnila na Školní ulici před zbrojnicí.

V průběhu roku byla výborem SDH věnována pozornost získání nového cisternového zásahového vozidla CAS-24 VOLVO FM9 4×4. Slavnostní předání do užívání a křest vozidla šampaňským se uskutečnil 9. prosince. Slavnostní projev přednesl starosta sboru Ondřej Novák, který mj. poděkoval celému Zastupitelstvu města Nového Města na Moravě a zvláště jeho bývalému starostovi Josefu Sokolíčkovvi za pomoc při získávání finančních prostředků ve výši 7 300 000 Kč. Ve vystoupení bylo zdůrazněno, že i když se jedná o značnou sumu, při ohlednutí za uplynulými třemi roky je oproti uchráněným hodnotám zanedbatelná – jen v tomto období byly uchráněné hodnoty, na nichž se podíleli členové sboru vyčísleny na 38 508 000 Kč (bez hradu Pernštejn).

20. listopadu 2006 byly na internetu založeny webové stránky sboru. Stránky slouží pro prezentaci sboru na veřejnosti, ale i pro členy našeho SDH. Jsou na nich zveřejněny informace o sboru, např. složení zásahové jednotky, členů sboru a výboru SDH, kontaktní informace, historie sboru, mladí hasiči, fotogalerie, zásahy, technické vybavení jednotky atd. Stránky jsou průběžně aktualizovány, takže se lze touto cestou dovědět vždy aktuální informace o činnosti našeho sboru. Adresa internetových stránek je <http://sdh.nmmn.cz>

Výroční valná hromada mj. uctila minutou ticha památku nedávno zesnulého bývalého starosty města, který měl rozhodující zásluhu na získání nového vozidla VOLVO. Starosta OSH Žďár n. S. Luboš Zeman následně předal odznaky *Preventista II. stupně* Karlovi Beranovskému, Josefovi Dobrovolnému, Františku Košíkovi, Markovi Kovářovi, Jaroslavu Štejdířovi a Petru Šustrovi st., *Hasič I. stupně* Jiřímu Mrkosovi a *Hasič II. stupně* Ondřeji Novákovi a Pavlu Novákovi. Ve svém usnesení valná hromada mj. schválila změnu názvu hasičské soutěže družstev *O pohár starosty města na Memoriál Josefa Sokolíčka*.

Rok 2007

V tomto roce pracovalo ve sboru 96 členů (58 mužů, 18 žen a 20 mladých hasičů). Členové sboru se rozloučili s Pavlou Beranovskou, která ve věku pouhých 36 let prohrála svůj dlouholetý boj s těžkou nemocí.

Zásahová jednotka vyjela celkem k 111 událostem (22 požárů, 23 dopravních nehod, 52 technických pomocí, 6 likvidací úniku nebezpečných látek, 1 záchrana osoby z výšky, 1 záchrana zvířete z vody, 1 technologická pomoc, 1 planý poplach a 4 námětová cvičení). V lednu zaměstnal jednotku orkán Kyril, po kterém její členové likvidovali přes 60 spadlých stromů. V únoru jednotka zasahovala při požáru doprovodného vozu České televize u hotelu SKI, při kterém vzniklá škoda činila 327 000 Kč. Uchráněné hodnoty byly majitelem vyčísleny na 20 milionů korun. V červnu byla vyproštěna osoba zpod spadlého stromu v lese u Rokyta a posléze členové lezecké skupiny provedli slánění zraněného horolezce z Pasecké skály. V květnu se jednotka (spolu s 8 sbory okrsku a jednotkou SDH podniku Sporten) zúčastnila okrskového cvičení na hlášený požár ve firmě Sporten, dále taktického cvičení na nástražný výbušný systém v nemocnici a při cvičení IZS – simulované dopravní nehodě autobusu s 20 zraněnými osobami u hotelu SKI. U nejvíce zásahů v tomto roce pomáhali Karel Beranovský, Marek Kovář, Jaroslav Lankaš a Josef Machek.

Členové zásahové jednotky se pravidelně školili a zúčastňovali stáží v HZS Žďár nad Sázavou, cvičili vyprošťování osob z havarovaných automobilů

v místním kovošrotu a absolvovali 80 hodin výcviku s motorovou pilou. Koncem roku proběhlo školení a výcvik s dýchací technikou v polygonu na Učilišti požární ochrany v Brně. Kurz zdravotní úspěšně ukončili členové sboru Roman Dobrovolný a Dušan Holý.

Zásahový vůz VOLVO se podařilo vybavit motorovou rozbrušovací pilou, vysavačem na hmyz a ochranným oblekem proti bodavému hmyzu, vyprošťovacími nosítky a turboproudovým čerpadlem.

Na soutěži hasičských družstev v Petrovicích sbor obsadil 15. místo. Členové sboru zajistili soutěž Krajské ligy mladých hasičů v požárním útoku a podzimní kolo hry Plamen, pomáhali organizovat cyklistické závody *Rowner Vysočina*, Mistrovství světa v orientační cyklistice a Benefiční festival Modré dny v KD Žďár nad Sázavou. Zásahová jednotka předvedla ukázky hašení na Dětském dni v Maršovicích, Rokytně, v areálu SKI a hasičům z Prahy – Letňan přítomným v policejním táboře na Mercedesce. V červnu se v Novém Městě uskutečnily oslavy Dne dětí. Součástí byl den otevřených dveří na Hasičské zbrojnici, různé soutěže pro příchozí děti organizované členy družstva Mladých hasičů, včetně výstavy hasičské techniky na Vratislavově náměstí, kde byly předvedeny ukázky hašení auta včetně vyprošťování osob z vozidel.

Dne 16. června delegace sboru navštívila Hasičské dny v Litoměřicích, aby z rukou ministra vnitra Ivana Langera převzala ocenění za 2. místo v soutěži *O nejlepší internetové stránky SDH* (hodnocené odbornou porotou). Zástupci serveru *Požáry.cz* nám předali ocenění za nejlepší stránky v kategorii dle hlasování návštěvníků tohoto serveru.

Celé prázdninové měsíce se nesly ve znamení oslav různých výročí založení jednotlivých hasičských sborů a současně i celých vesnic v okolí. Členové sboru se zúčastnili oslav SDH v Dolních Loučkách, Oboře, Slavkovicích, Sněžném, Svratce a Újezdě. Společně s rodáky z Dlouhého, Kuklíka, Počitek a Studnic oslavili výročí založení těchto obcí.

V září členové sboru navštívili v Přibyslavi setkání hasičů *Pyrocar 2007*, kde byla k vidění historická i nejmodernější technika od výrobců z celé Evropy. Ve stánku výrobce hasičských vozidel SPS Slatiňany sbor vystavoval automobil VOLVO.

Ve dnech 12.–14. října se 22 členů SDH a místostarosta N. Města Stanislav Marek zúčastnili zájezdu do italského Ziana di Fiemme. V Trentu byla zajištěna prohlídka letecké záchranné a krajské hasičské stanice. Při večerním posezení na hasičské zbrojnici v Zianu zástupci sboru předali italskému sboru *Medaili za mezinárodní spolupráci ČR* třetího stupně. Druhý den byla na programu jízda lanovkou na vrchol 2590 m vysoké hory Sass Pordoi a následná hřebenová túra. Poslední den proběhlo v příjemném kamarádském prostředí společné česko-italské cvičení.

Na Výroční valné hromadě sboru konané dne 4. 1. 2008 starosta OSH Žďár nad Sázavou Luboš Zeman a místostarosta Nového Města na Moravě Stanislav Marek předali našim členům ocenění. Odznak *Hasič II. stupně* obdržel Jaroslav Štejdříř, titul *Zasloužilý hasič* obdržel Jan Kotinský a František Kabelka.

Rok 2008

Členská základna měla 89 členů, z toho 55 mužů, 17 žen a 17 mladých hasičů. Zásahová jednotka měla 22 příslušníků a vyjela celkem k 117 událostem (20 požárů, 30 dopravních nehod, 50 technických pomocí, 11 úniků nebezpečných látek, 3 plané poplachy a 2 námětová cvičení).

Oproti předešlým rokům přibýlo zásahů u dopravních nehod, z nichž nehoda mezi obcemi Jámy a Žďárem nad Sázavou skončila pro 2 osoby tragicky. Navýšily se i úmyslně založené požáry popelnic (7×), došlo k zapálení výtahu v paneláku na ulici Tyršova, kde již v únoru byla úmyslně zapálena sklepní kóje. V měsíci květnu byl nahlášen únik nebezpečných látek v Maršovicích. Odborníky však bylo zjištěno, že se jedná o hříčku přírody, kterou nikdo v minulosti nepamatuje – astronomické rozmnožení rostliny Krásnoočka červeného v místním rybníce, který přímo „kvetl“. Uchráněné hodnoty při škodách 1 175 100 Kč činí 7 662 000 Kč. Při těchto událostech bylo odpracováno 1275 hodin. Nejvíce zásahů absolvoval Karel Beranovský, Jaroslav Lankaš a Roman Dobrovolný.

Dne 5. května se uskutečnilo cvičení všech jednotek novoměstského okrsku, svolaných HZS kraje Vysočina. Jednalo se o simulovaný požár na Harusově kopci. Voda na vrchol kopce byla přiváděna až z rybníka v Radňovicích (cca 2000 m). Přímo do akce bylo zapojeno 16 jednotek a HZS Žďár n. S. se svým pásovým vozidlem Bobr, které sloužilo k dopravě strojů a hadic do nepřístupného terénu. Dne 30. května v čase 01⁰⁰ hod. proběhla kontrola akceschopnosti jednotky JPO II a to členů držících pohotovost. Všichni se do zbrojnice dostavili do 3 minut. Prověřovacího cvičení na Zelené Hoře ve Žďáru nad Sázavou se jednotka sboru zúčastnila se 2 vozidly a 10 člennou posádkou.

V průběhu května sbor zajistil na zbrojnici exkurze žáků škol, druhé okrskové a okresní kolo mládeže Plamen v areálu SKI (kde družstvo novoměstských získalo 9. místo), v červnu pak Dny dětí v N. Městě a Rokytně, asistoval na akci Modrý den v areálu SKI. Ve spolupráci s Krajským sdružením sbor uspořádal soutěž krajské ligy mladých hasičů v požárním útoku. V měsíci říjnu sbor zajistil občerstvení v areálu SKI pro 700 dětí, účastníků podzimního kola hry Plamen a okresní soutěže dorostu. V létě se členové sboru zúčastnili oslav výročí založení sborů v Křižánkách a Petrovicích, kde předvedli možnosti použití vozu Volvo.

Při příležitosti 10. výročí založení poloprofesionální jednotky přijala 30. června starostka města Zdeňka Marková na Městském úřadě zakládající a současné členy JPO II, aby jednotce předala Pamětní list od Zastupitelstva města Nového Města na Moravě s přáním mnoha úspěchů v náročné a zodpovědné práci pro své spoluobčany. Deset let fungování jednotky plně prokázalo správnost jejího založení pro zvýšení bezpečnosti občanů města i okolních vesnic.

Během roku postupně probíhala rekonstrukce služebny, věže zbrojnice a garáží. Byly nataženy nové elektrické rozvody a další práce, včetně pořízení nového nábytku, jako prvního kroku ke zdárnému zajištění oslav 130. výročí založení SDH v Novém Městě na Moravě.

Přelom roku tak jako vždy v minulosti opět patřil zabezpečení světového poháru lyžařských závodů Zlatá lyže, patřících do seriálu závodů Tour de Ski, organizovaných místním Klubem lyžování v areálu hotelu SKI.

Závěr

Končí stručná procházka historií města Nového Města na Moravě a 130 lety existence Sboru dobrovolných hasičů v Novém Městě na Moravě, která snad vystihla nejdůležitější události z jeho činnosti. Na první pohled je z nich zřejmé, že každá z nastupujících generací se snažila zachovat především úctu k vykonané práci svými předky, pokračovala s plným porozuměním k tradicím sboru a nadále udržuje kontinuitu hasičského hnutí. Předcházející pokolení, v jejichž práci v současnosti pokračují jejich vnuci či pravnucci, by jistě překvapilo, kolik ve sboru pracuje žen a dívek, mladých hasičů, kteří jsou chloubou sboru. Práce s nimi patří k nejzáslušnější v činnosti sboru. Co může být krásnějšího, než když děti se už od malička učí pomáhat jeden druhému. Dosavadní veškerá práce členů sboru svědčí o obětavosti, nezištnosti a kamarádství při poskytování pomoci svým bližním za každé situace, bez ohledu na své další zájmy, často zdraví i život.

Postupně, s rozvojem společnosti, získával sbor často za velkých obětí a zdravé drzosti moderní techniku, která v současnosti umožňuje řešit ty nejnáročnější mimořádné situace v rámci Hasičského záchranného sboru a to nejen kraje Vysočina.

Za dlouholetou úspěšnou a obětavou práci pro společnost bylo sboru i jeho jednotlivým členům uděleno nespočetné množství čestných uznání, diplomů, pamětních plaket a dalších ocenění, jak od orgánů státní správy a dalších společenských orgánů a organizací, tak i těch nejvyšších svazových vyznamenání, včetně udělení titulů *Zasloužilý hasič*. SDH v Novém Městě na Moravě během své 130leté činnosti obdržel jako kolektiv tato vyznamenání:

- 1969 Čestný odznak Za příkladnou práci
- 1977 Medaile Za zásluhy
- 1979 Čestný prapor ÚV SPO Praha ke 100. výročí založení sboru
- 1985 Čestné uznání ÚSH
- 1989 Medaile Za mimořádné zásluhy
- 1999 Stuha k Čestnému praporu ÚV SPO ke 120. výročí založení sboru
- 2004 Řád sv. Floriána
- 2004 Pamětní stuha k praporu u příležitosti 140. výročí založení dobrovolného hasičstva

V činnosti sboru to nebyla jen poctivá práce či oslavy významných výročí. Byla to i řada smutných událostí, při kterých se členové loučili se svými přáteli, spolupracovníky, kteří navždy opustili tento svět a doprovodili je na jejich poslední cestě k věčnému spočinutí na místních hřbitovech, kde mohou v klidu prožívat svoje hasičské sny.

To vše, co již bylo vykonáno (a v budoucnu jistě bude), by však nebylo možné bez vynikajícího zázemí členů sboru ve svých rodinách. Bez obětavé podpory od svých manželek či manželů, dětí i rodičů, často trpících jejich nepřítomností v rodinném kruhu, by to nebylo možné. Kolik úzkosti a strachu o své blízké si prožívají při vážných zásazích prováděných často v přímém ohrožení života nikdo nespočítá.

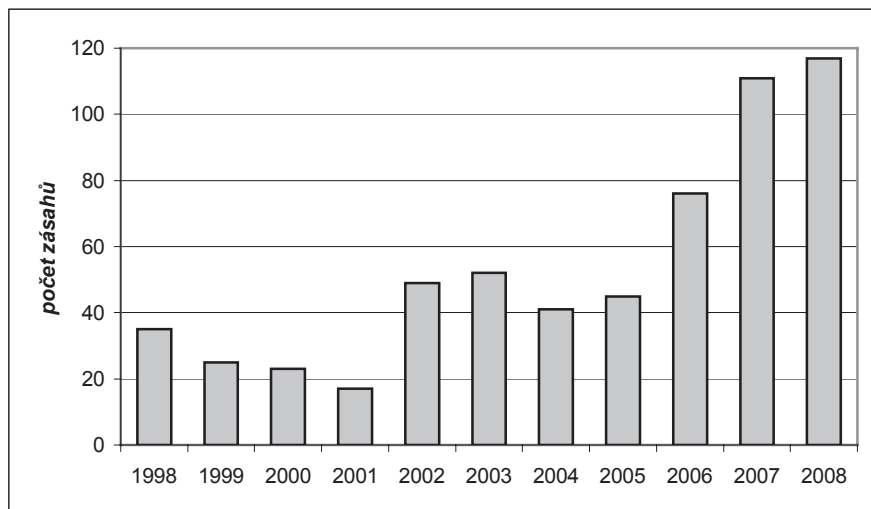
Především Vám patří poděkování s prosbou do budoucna. Buďte pyšní na své manžele, manželky, syny a dcery, vnuky či vnučky, kteří se upsali tomuto nelehkému poslání – ochraně majetku a především životů svých spoluobčanů.

Obrazová příloha

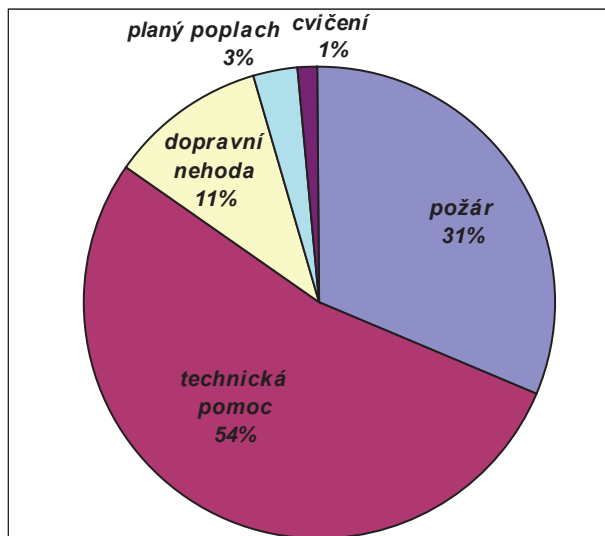
Přehled zásahů SDH Nové Město na Moravě

	<i>požár</i>	<i>technická pomoc</i>	<i>dopravní nehoda</i>	<i>planý poplach</i>	<i>cvičení</i>	<i>celkem</i>
1998	23	9		2	1	35
1999	14	7		3	1	25
2000	16	5		2		23
2001	7	7		2	1	17
2002	14	35				49
2003	28	22			2	52
2004	12	28		1		41
2005	13	29		2	1	45
2006	15	53	7	1		76
2007	23	64	22	2		111
2008	21	56	35	3	2	117
celkem	186	315	64	18	8	591

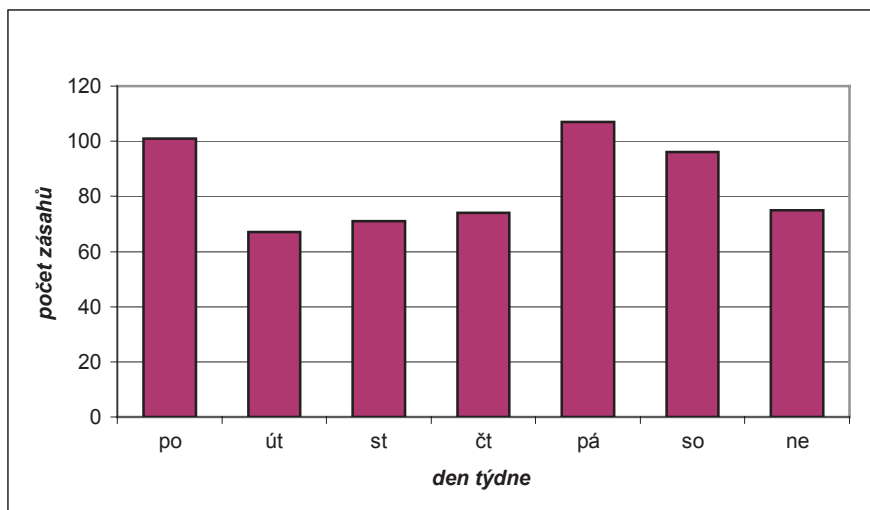
Grafické vyjádření počtu zásahů sboru v jednotlivých letech

Druhy zásahů jednotky SDH Nové Město na Moravě za období 1998–2008

Přehled zásahů jednotky SDH Nové Město na Moravě za období 1998–2008 podle dnů v týdnu

Stanovy

sboru dobrovolných hasičů v Novém Městě.

§. 1.

Sbor dobrovolných hasičů zřizuje se ke sporádnému spolučinnosti při hašení při nebezpečnosti ohně, aby zachráněn byl život a majetek občanů.

§. 2.

Sbor hasičů bude domáhati se účele svého řádnou organizací práce při hašení požárů a sice pravidelným cvičením členů v pracích hašení požárů, konáním hládek proti ohni a zprohazováním i řádným opatřováním veškerého nářadí k hašení ohně.

§. 3.

Drobné dary své bude opatřovati sbor:
1) příspěvky členů,
2) hmotnou podporou obce Novoměstské a
3) všemi výstavně k účelům hasičským ustanovenými dary.

§. 4.

Sbor dobrovolných hasičů se zřídí a bude se doplňovati i obnovovati dle zákona o právu spolčovacím ze dne 15. listopadu 1867 a dle stanov těchto dobrovolných přístěpováním členů, zřídí

Originál zakládajících stanov sboru dobrovolných hasičů v Novém Městě z roku 1879

Zakládající členové sboru (1879)

První veřejná zkouška sboru (20. října 1879)

Požár domu Antonie Březinové čp. 127 (8. května 1900)

Hasičský sbor před první světovou válkou

Výjezd hasičů z hasičské zbrojnice na Školní ulici (1928)

Hasičské cvičení na domě p. Šíra (1929)

Hasičský sbor při příležitosti 50. výročí založení (1929)

Hasičská technika (zleva Stratílek, Buick, sanitní vůz) před školou (1939)

Hasičský sbor při příležitosti 60. výročí založení (1939)

Požár chaty na Harusáku (1942)

Hasičské cvičení na stadionu (1944)

Slavnostní převzetí praporu (1952)

Soutěžní družstvo na okresní soutěži (1995)

Soutěžní družstvo na okresní soutěži (1995)

Slavnostní předání nové cisterny Tatra (2000)

František Kabelka, Jan Kotinský a Jiří Mrkos obdrželi Řád sv. Floriána (2004)

Leden 2005

Zásahová jednotka při výcviku v Dolní Rožince (2005)

*Společné foto s hasiči ze Ziano di Fiemme
při slavnostním předání hasičské cisterny Volvo (prosinec 2006)*

Soutěžní družstvo na okrskové soutěži v Petrovicích (2007)

Ukázka hašení os. automobilu (Dětský den 2007)

Ziano di Fiemme, Itálie (2007)

Ziano di Fiemme, Itálie (2007)

Ladislav Fajmon obdržel ocenění za 50 let aktivního členství (2008)

Hasičská technika a zbrojnice

Historické foto Školní ulice

1969

1979

1989

1999

Členové SDH v v historických informách s hydroforem (1999)

Hasičská technika v roce 2007

Pamětní tabla a dokumenty

Tablo z roku 1939 u příležitosti 60. výročí založení sboru

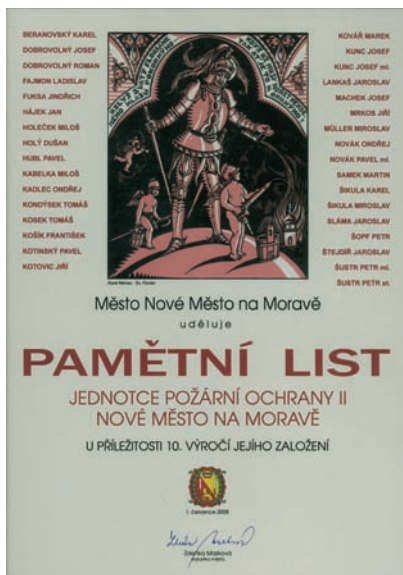
Tablo z roku 1969 u příležitosti 90. výročí založení sboru

Tablo z roku 1979 u příležitosti 100. výročí založení sboru

Tablo z roku 1999 na oslavu 120 let od založení sboru

Pamětní list u příležitosti 10. výročí založení JPO II

Členové SDH v roce 2009

Ondřej Novák
starosta SDH
člen od r. 1995

Roman Dobrovolný
zastupující velitel
člen od r. 1995

Pavel Kotinský
velitel
člen od r. 1983

František Kabelka
místostarosta, jednatel
člen od r. 1956

Pavel Novák
zástupce velitele
člen od r. 1991

Miroslav Šíkula
hospodář-pokladník
člen od r. 1987

Miloš Holeček
strojník
člen od r. 1989

Dušan Holý
referent mládeže
člen od r. 1987

Petr Šopf
člen výboru
člen od r. 1998

Karel Beranovský
předseda rev. rady
člen od r. 2002

Jan Kotinský
člen rev. rady
člen od r. 1954

Jaroslav Lankaš
člen rev. rady
člen od r. 1995

Jana Brožová
členka od r. 2007

Josef Dobrovolný
člen od r. 2005

Ladislav Doležal
člen od r. 1954

Ladislav Fajmon
člen od r. 1954

Šárka Formánková
členka od r. 1983

Jindřich Fuksa
člen od r. 1979

Jan Hájek
člen od r. 2005

Pavel Hubl
člen od r. 2007

Jaroslav Jaroš
člen od r. 1979

Miloš Kabelka
člen od r. 1995

Marie Kabelková
členka od r. 1977

Ondřej Kadlec
člen od r. 1995

Petr Klapáč
člen od r. 1962

Zdeněk Kočík
člen od r. 1999

Zdeněk Kočík
člen od r. 1963

Tomáš Kondýsek
člen od r. 2000

Tomáš Kosek
člen od r. 1999

František Košík
člen od r. 1999

Oldřiška Kotinská
členka od r. 2002

ing. Petr Kotinský
člen od r. 1978

Jiří Kotovic
člen od r. 1996

Marek Kovář
člen od r. 2002

Božena Krampolová
členka od r. 2006

Josef Kunc
člen od r. 1998

Josef Kunc
člen od r. 1963

Marie Licková
členka od r. 1977

Josef Machek
člen od r. 1999

Markéta Martausová
členka od r. 2002

Jiří Mrkos
člen od r. 1963

Jitka Nováková
členka od r. 2004

Lenka Novotná
členka od r. 1982

Aleš Pařil
člen od r. 1976

František Pitro
člen od r. 1965

Martin Samek
člen od r. 1999

Josef Starý
člen od r. 1995

Daniel Stupka
člen od r. 2002

Radek Šafařík
člen od r. 2006

Karel Šikula
člen od r. 1990

Jaroslav Štejdř
člen od r. 1977

Marie Štejdřová
členka od r. 1979

Petr Šustr
člen od r. 1984

Bohdan Švanda
člen od r. 1975

Radek Zdražil
člen od r. 2009

Lenka Zelená
členka od r. 2004

Václav Zelený
člen od r. 1949

Jitka Žáková
členka od r. 1984

Václav Břoušek (1974)
Josef Jurman (2002)
Milena Jurmanová (2002)
Karel Klapač (1955)
Rostislav Lankaš (2003)
Jaroslav Lankaš ml. (2003)
Božena Procházková (1975)

Jaroslav Sláma (1990)
Vladimír Štěpánek (1970)
Marie Štěpánková (1973)
Petr Šustr ml. (1996)
Milan Zábanský (2008)
Čestmír Zelený (1949)

Mladí hasiči: Karel Beranovský, Vojtěch Dobrovolný, Martin Hubl, Kristýna Hublová, Petr Kotinský, Milan Krampol, Leona Kratochvilová, Patrik Lhoták, Roman Lhoták, Filip Martaus, Pavel Radimský, Adéla Skřípská, Petr Štěpán, Filip Zelený

Kolektiv mladých hasičů (2009)

Členové zásahové jednotky (2009)

Hasičská zbrojnice (2009)

Tatra 815 4×4 CAS-24/3200/500   Volvo FM9 4×4 CAS-K24/4000/400

Poděkování

SDH děkuje za spolupráci pracovním MZA Brno i Kunštát a pracovním Horáckého muzea v Novém Městě na Moravě za poskytnutí informací do tohoto Almanachu.

Poděkování patří i starostce města Nového Města na Moravě, paní Zdeňce Markové a Zastupitelstvu Nového Města na Moravě za poskytnutou finanční dotaci na zrealizování oslav.

Použité prameny a literatura:

MZA Brno a Kunštát – Fond F-178 a F-21.

Sbor dobrovolných hasičů Nové Město na Moravě:

-Kniha zápisů z jednání schůzí sboru r. 1987–1998,

-Almanachy vydané k 90., 100., 110. a 120. výročí sboru,

-Protokoly a výroční zprávy z jednání sboru v r. 1999–2008.

Svoboda J. V. - Vlastivěda Moravská, Novoměstský okres, Brno, 1948

Svoboda J. V. - Osídlení panství Novoměstského

Sláma J. - Studnice, střípky z historie, 2007

Kružík M., Křesadlo V. - Historický kalendář N. Města na Moravě na léta 1850–1918, 2006.

130 let SDH Nové Město na Moravě

Vydal: Sbor dobrovolných hasičů
v Novém Městě na Moravě v roce 2009

Sestavil: Dr. Sláma Jaroslav, kronikář

Odborný poradce: Novák Ondřej,
starosta SDH Nové Město na Moravě

Korektura: Miroslav Šíkula

Fotografie a přílohy: archiv SDH Nové Město na Moravě

Náklad: 220 ks

Vytiskl: Tiskárna UNIPRESS s.r.o.

Zásahová jednotka SDH Nové Město na Moravě (2009)

1879

2009

*Sbor dobrovolných hasičů
Nové Město na Moravě*

130 let

